

Neljapäev, 1. veebruar 2007

P6_TA(2007)0022

ELi suhted Vaikse ookeani saartega – tugevdatud partnerluse strateegia**Euroopa Parlamendi resolutsioon ELi suhete kohta Vaikse ookeani saartega – tugevdatud partnerluse strateegia (2006/2204(INI))***Euroopa Parlament,*

- võttes arvesse komisjoni 29. mai 2006. aasta teatist nõukogule, Euroopa Parlamendile ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele pealkirjaga „ELi suhted Vaikse ookeani saartega – tugevdatud partnerluse strateegia” (KOM(2006)0248);
 - võttes arvesse nõukogu järeldusi ELi Vaikse ookeani strateegia kohta, mis üldasjade nõukogu 17. juulil 2006. aastal vastu võttis;
 - võttes arvesse Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide rühma (AKV) ning Euroopa Ühenduse vahel Cotonous 23. juunil 2000. aastal allkirjastatud partnerluslepingut (Cotonou leping) ⁽¹⁾;
 - võttes arvesse Cotonou lepingu artiklit 89, milles on sätestatud „et aidata AKV saareriikidel üle saada looduslikest ja geograafilistest raskustest ning muudest arengutakistustest ja kiirendada nende arengut, kehtestatakse erisätteid ja -meetmeid”;
 - võttes arvesse ÜRO aastatuhande projekti aruannet „Investeerimine arengusse – tegevuskava aastatuhande arengueesmärkide saavutamiseks”;
 - võttes arvesse nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate, Euroopa Parlamendi ja komisjoni ühisavaldust Euroopa Liidu arengupoliitika küsimuses „Euroopa konsensus” ⁽²⁾;
 - võttes arvesse Pariisi deklaratsiooni abi tulemuslikkuse kohta, mille kiitsid 2. märtsil 2005. aastal heaks arenenud riikide ja arenguriikide arengu eest vastutavad ministrid ning mitmepoolsete ja kahepoolsete arenguinstitutsioonide juhid;
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi 23. märtsi 2006. aasta resolutsiooni majanduskoostöö lepingute (EPA) mõju kohta arengule ⁽³⁾;
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 45;
 - võttes arvesse arengukomisjoni raportit (A6-0325/2006),
- A. arvestades Euroopa riikide ajaloolisi sidemeid Vaikse ookeani piirkonnaga;
- B. arvestades, et suurem osa Vaikse ookeani saareriike on suhteliselt hiljuti iseseisvunud;
- C. arvestades, et EL on selles piirkonnas märkimisväärselt esindatud ülemereterritooriumide kaudu – Uus-Kaledoonia, Prantsuse Polüneesia, Wallis ja Futuna (Prantsusmaa) ning Pitcairni saared (Ühendkuningriik);
- D. arvestades, et liikumine tuumavaba ja iseseisva Vaikse ookeani piirkonna eest (NFIP) võitleb kõikide tuumakatsetuste lõpetamise eest piirkonnas ja põlisrahvaste väärkuse austamise eest;
- E. arvestades, et EL on selle piirkonna oluline rahastaja, kes on alates esimeste Vaikse ookeani riikide liitumisest esimese Lomé konventsiooniga aastal 1975 andnud abi kokku rohkem kui 1,8 miljardit eurot;

⁽¹⁾ Partnerlusleping ühelt poolt Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide rühma ning teiselt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vahel, mis allkirjastati Cotonous 23. juunil 2000 (EÜT L 317, 15.12.2000, lk 3).

⁽²⁾ ELT C 46, 24.2.2006, lk 1.

⁽³⁾ ELT C 292 E, 1.12.2006, lk 121.

Neljapäev, 1. veebruar 2007

- F. arvestades, et Vaikse ookeani saarte foorumi 16 liikmesriiki võtsid vastu Vaikse ookeani piirkonna tegevuskava, mille eesmärk on tugevdada piirkonna koostööd ja integratsiooni ning mis keskendub majanduskasvu, säästva arengu, hea valitsemistava ja julgeoleku kindlustamisele regionalismi kaudu ning pakub võimalust tihedamateks ELi – Vaikse ookeani piirkonna suheteks;
- G. arvestades, et Vaikse ookeani saareriikides ootavad lahendamist olulised probleemid, mis on tingitud kiirest elanikkonna kasvust, ebapiisavast varustatusest oskustööjõuga, aeglasest majanduskasvust, etnilistest pingetest, sotsiaalmajanduslikest erinevustest, vigadest valitsemisel ja maailmamajanduse suundumuste mõjust ning mis võivad kaasa tuua piirkonna vaesuse ja ebastabiilsuse suurenemise;
- H. arvestades, et Vaikse ookeani piirkond omab olulisi loodusvarasid, kuid seal on väga keerulised maaomandisüsteemid, mis võivad mõnel juhul arengut takistada;
- I. arvestades, et Vaikse ookeani piirkonna AKV riikides on täielikult väljakujundatud demokraatia, välja arvatud Tongas, mis on konstitutsiooniline monarhia,
1. tervitab komisjoni algatust koostada pärast 30 aastat kestnud koostööd esimene Vaikse ookeani piirkonda käsitlev ELi strateegia, mis on jätkuks esimese Lomé konventsiooni allkirjastamisele 1975. aastal ja 2000. aasta juunis sõlmitud Cotonou lepingule;
 2. rõhutab, et piirkonna olulise rahastajana on ELil võimalik luua strateegia, mis aitab Vaikse ookeani saareriikidel saavutada aastatuhande arengueesmäärke;
 3. rõhutab piirkonna heterogeensust ning nõuab seetõttu komisjoni strateegia paindlikkust, tagamaks, et arenguabi suunatakse vastavalt riiklikele ja piirkondlikele prioriteetidele, mis võimaldab nii Vaikse ookeani rohkem arenenud kui ka vähem arenenud riikidel sellest võimalikult suurt kasu saada;
 4. toetab komisjoni seisukohta, et on vaja tõhusamat poliitilist dialoogi Vaikse ookeani saarte foorumiga, mille juhid on saavutanud kokkuleppe, millega foorum muudetakse rahvusvahelise õiguse alusel valitsustevaheliseks organisatsiooniks; rõhutab samal ajal, et tõhustatud piirkondliku tasandi dialoogis tuleb arvestada ka piirkonna kõige vaesemate riikide vajadusi;
 5. rõhutab, et igas strateegias tuleb piisavalt arvestada kõikide Vaikse ookeani saareriikide, eriti kõige vaesemate riikide arenguvajadustega, et toetada nende jõupingutusi aastatuhande arengueesmärkide saavutamisel;
 6. tunnistab, et Vaikse ookeani piirkonda on õnnistatud rohkete loodusvaradega, eriti kalapüügi- ja metsade, maavarade ja metsadega, ning et paljudes piirkonna riikides on majanduse alustalad põllumajandus ja turism; rõhutab seetõttu, et ökoloogiliselt ja majanduslikult jätkusuutlik areng peab olema nende võtmesektoritega seotud strateegia keskmes; rõhutab, et loodusvarade kasutamine peab aitama suurendada Vaikse ookeani saareriikide kogu elanikkonna sissetulekuid ning toetama eelkõige vaesuse vähendamist;
 7. tunnistab Euroopa Liidu rahalise abi tähtsust, sest see aitab arendada piirkonna kohalikke kalapüügi- ja turismi, mis on Vaikse ookeani saareriikidele – eelkõige väiksema rahvamajanduse kogutoodanguga riikidele nagu Kiribati, Marshalli saared, Mikroneesia ja Tuvalu – peamine tuluallikas;
 8. rõhutab kalandussektori hea juhtimise tähtsust selleks, et tõkestada ülepuüki ja kahjulike püügitehnikate kasutamist ning mitte lasta keskkonnoahtudel mereelu hävitada, eelkõige tuunipüügi- ja kalapüügi- ja turismi puhul, mis on Vaikses ookeanis ühed maailma rikkalikumad;
 9. kiidab heaks piirkondliku lähenemisviisi, mida Vaikse ookeani saareriigid rakendavad piirkonna tuunipüügi haldamisel, ja julgustab ELi pidama läbirääkimisi kõikide tulevaste tuunikalakokkulepete üle kogu piirkonna, mitte üksikute riikidega;
 10. tunnistab selle piirkonna riikide majandusvõõndites tuuni kaugpüügile litsentsitasude kehtestamise tähtsust, kuna need võõndid on Vaikse ookeani saareriikidele peamine tuluallikas, eelkõige väiksema sissetulekuga riikidele nagu Kiribati, Marshalli saared, Mikroneesia ja Tuvalu; on siiski mures, et vaid väike hulk saake töödeldakse majandusvõõndites ning seetõttu jääb osa tulu saamata;

Neljapäev, 1. veebruar 2007

11. tervitab komisjoni ettepanekut suurendada jõupingutusi püügipiirkondade säästva haldamise edendamiseks, toetades piirkonna seire-, kontrolli- ja järelevalvesüsteeme, ning suurendada võimalusi võidelda ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata püügi vastu;
12. palub EL'i ja Vaikse ookeani saareriikidel toetada ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni rahvusvahelist tegevuskava võitluseks ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vastu; on seisukohal, et see peab olema prioriteet kolmandate riikidega kalanduskokkulepete sõlmimisel;
13. palub EL'i ja Vaikse ookeani saareriikidel teha tihedat koostööd, et kaotada piirkonnas ebaseaduslik, teatamata ja reguleerimata kalapüük, tehes igakülgeid jõupingutusi, et täita sadama- ja/või lipuriikidena oma kohustused;
14. soovib Vaikse ookeani rohkem arenenud saareriikidel jätkata kohaliku töötlemise arendamist, luues seeläbi rohkem töökohti, ning uurida võimalust saada Euroopa Investeeringupangast sooduslaenu Vaikse ookeani saarte huve esindavatele väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele, et tõsta töötlemisvõimsust eesmärgiga suurendada piirkonna tulusid; tervitab Vaikse ookeani foorumi kalandusameti (Pacific Forum Fisheries Agency) poolt läbi viidud kalavarude ja püügimahu hindamist, ning soovib suurendada kohalikke laevastikke seal, kus püügimahtu saab tõsta;
15. palub komisjonil viia läbi ebaseadusliku ja ulatusliku tööstusliku metsaraietegevuse ja sellega seotud kaubanduse ökoloogilise ja sotsiaalse mõju hindamine Vaikse ookeani riikides;
16. kutsub komisjoni üles keskenduma bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni ja sellega seotud kokkulepete, eriti kaitsealade tööprogrammi – mis on tõhus vahend Vaikse ookeani piirkonna metsa- ja mereökosüsteemide edasise hävitamise ja olukorra halvenemise ärahoidmiseks – kiirele rakendamisele;
17. kutsub komisjoni üles suurendama toetust ökoloogiliselt ja sotsiaalselt vastutustundlikule metsamajandamisele ning usaldusväärsete süsteemide rakendamisele, mis saavad anda Euroopa tarbijatele usaldusväärseid tagatisi, et ELi turul müüdivad puidutooted on tehtud jätkusuutlikest allikatest pärit puidust; rõhutab, et on tähtis minna ülemääraselt laiaulatuslikult tööstuslikult metsaraielt üle ökometsandusprojektidele, et suurendada kohalike kogukondade sissetulekut ja toetada vaesuse vähendamist;
18. toetab 2000. aasta septembris allkirjastatud konventsiooni Vaikse ookeani lääne- ja keskosa siirdekaldade kaitse ja majandamise kohta, mille eesmärk on saavutada tuunipüügipiirkondade pikaajaline säästev kasutamine ja mis on märk koostööst Vaikse ookeani saareriikide ja kaugetes vetes kalastavate riikide vahel;
19. rõhutab, et Vaikse ookeani rohkem ja vähem arenenud saareriikidele ülitähtsaks välisvaluuta allikaks olevate maardlate haldamise on vaja teha oluliselt suuremaid investeeringuid, et vältida varade enneaegset ammendumist, nagu juhtus Naurus, kus kaevandati 50 aastat järjest fosfaati;
20. palub komisjonil koostöös Vaikse ookeani saareriikidega tagada, et maksud ja tollimaksud, mida piirkonna nafta-, kaevandus- ja gaasiettevõtted maksavad erinevatele valitsustele, oleksid iga-aastastes finantsaruannetes täielikult avaldatud;
21. juhib tähelepanu turismi majanduslikule tähtsusele piirkonna jaoks, arvestades, et Vaikse ookeani saarte üks peamisi väärtusi on nende idülliline loodus; rõhutab, et piirkonna turismi edendamiseks peab kaasas käima turismiteenuste kohaliku osaluse suurendamine, et tagada turismisektori jätkusuutlikkus ning maksimeerida kasu kohalikele majandusele;
22. nõuab kõikide tuumakatsetuste keelustamist ning peab hädavajalikuks kogu piirkonna muutmist tuumavabaks ja tuumakatsetustest keskkonnale, ökosüsteemidele ja rahvatervisele tingitud kahju heastamist;
23. tunnustab kasu, mida piirkonda teenindavate odavlennufirmade loomine on Vaikse ookeani saarte majandusele toonud, ning nõuab, et „avatud taeva” poliitikat takistavad asjaolud kõrvaldataks ja samal ajal arendataks õhutransporti ratsionaalselt, et suurenenud lennuliiklusest tingitud heitmed ja muud keskkonnamõjud oleksid minimaalsed;

Neljapäev, 1. veebruar 2007

24. rõhutab, et enamasti käib igal aastal märkimisväärne hulk turiste ainult rikkamates riikides, kus on paremal tasemel infrastruktuur ja kuhu läheb rohkem lende; rõhutab, et sellisel juhul tuleb arenguabi jätkuvalt kasutada infrastruktuuri rahastamiseks ja jätkusuutliku turismi edendamiseks;
25. palub komisjonil asetada kümnenda Euroopa Arengufondi raames rakendatavate projektide puhul rõhk haridus- ja tehnilise väljaõppe süsteemide toetamisele nendes piirkonna riikides, mille arengut pärsivad puudused selles valdkonnas;
26. tunnistab põllumajanduse tähtsust piirkonna peamise sissetulekuallikana (sh eksporditulu), elatusvahendite tagajana ja tööandjana;
27. rõhutab, et globaliseerumine koos ELi turule sooduspääsu kaotamisega on juba avaldanud piirkonnale ja eelkõige Fidžile suurt majanduslikku mõju;
28. rõhutab, et vähem arenenud riikides, mis tulevad toime peamiselt ainult elatust andva põllumajanduse abil, peaks toimuma järk-järguline üleminek põhikultuuride tootmiselt müügiks tootmisele, et rohkem põllumajandustooteid eksporditaks, ning et tuleks uurida toiduainete töötlemise ja pakendamise teenuste käivitamise võimalust;
29. rõhutab, et oskustööjõud on Vaikse ookeani saareriikide majanduskasvu oluline eeltingimus ja palub seepärast komisjonil toetada riiklikke poliitikaraamistikke, mille eesmärk on pakkuda kutseõppevõimalusi ja muud koolitust, et toetada kohalikku tööstust Vaikse ookeani saareriikides;
30. rõhutab piirkondliku kaubanduse ning ELi ja Vaikse ookeani piirkonna vahelise kaubanduse tähtsust – sh piirkondlike kaubanduslepingute, nagu Vaikse ookeani saareriikide kaubanduskokkulepete (PICTA) ja Vaikse ookeani piirkonna tihedamate majandussuhete kokkuleppe (PACER), ning majanduskoostöö lepingu (EPA) alusel – piirkonna majandusliku jõukuse suurendamiseks;
31. pidades silmas selliste kaubanduskokkulepete juhtimis- ja halduskulusid, sealhulgas Vaikse ookeani strateegia rakendamist Vaikse ookeani saareriikide ja piirkondlike organisatsioonide, nagu Vaikse ookeani foorumi sekretariaadi poolt, kutsus komisjoni üles andma selliste kokkulepete õigeaegse ja tõhusa eluviimise jaoks asjakohast rahalist ja tehnilist abi;
32. toetab komisjoni hinnangut piirkonna olulisemate osalejate, nagu Austraalia, Uus-Meremaa, Ameerika Ühendriikide ja Jaapani tähtsuse kohta, arvestades, et nad on Vaikse ookeani piirkonna olulised rahastajad ja kaubanduspartnerid, ning kinnitab, et kahepoolsed suhted ELi ja nende riikide vahel paranevad suurema kohaloleku kaudu Vaikse ookeani piirkonnas;
33. toetab komisjoni hinnangut, et abiandmise parem koordineerimine piirkonna teiste partnerite nagu Austraalia ja Uus-Meremaaga suurendaks abiandmise tulemuslikkust;
34. rõhutab asjaolu, et Vaikse ookeani piirkond on geopolitiiliselt tähtis, ning väljendab muret, et riikidevaheline rivaliteet võib soosida madala kvaliteediga poliitiliselt seotud abi pikemaajalise arengu, ressursside säästliku kasutamise ja hea valitsemistava arvelt;
35. palub komisjonil mõõnda, et eriti Paapua Uus-Guineas, Saalomoni saartel, Vanuatus ja Uus-Kaledoonias (Prantsusmaa ülemereterritoorium) on maaomandisüsteemid väga keerulised ja takistavad arengut; nõuab seepärast tungival, et komisjon toetaks nimetatud riikide ja territooriumi poolt algatatud riiklikke maareforme;
36. palub komisjonil teha algatusi, et võidelda HIV/AIDSi kiire leviku vastu piirkonnas, mis on üha suurem probleem sellistes riikides nagu Paapua Uus-Guinea;
37. juhib tähelepanu piirkonna neljale malaariast mõjutatud riigile – Paapua Uus-Guineale, Saalomoni saartele, Vanuatu ja Ida-Timorile; nõuab tungival, et komisjon looks selle probleemi vastu võitlemiseks programmid, mis tagavad, et malaaria vastu on olemas piisav kaitse, näiteks mõjutatud riikide malaariasääskede vastaste voodivõrkudega varustamise abil;

Neljapäev, 1. veebruar 2007

38. rõhutab, et abi tõhusaks üleandmiseks on hädavajalik edendada kogu Vaikse ookeani piirkonnas head valitsemistava, et vältida korrupsiooni, mis on üks peamisi takistusi aastatuhande arengueesmärkide saavutamisel, ja saavutada säästev areng; rõhutab vajadust luua riiklikud institutsioonid ning kehtestada läbipaistvad ja kindlad menetlused, et arenguabi jõuaks piirkonnas kavandatud saajateni;
39. jagab komisjoni seisukohta, et poliitiline ebastabiilsus ja konfliktid võivad piirkonna majandusarengule hävitavalt mõjuda, eriti turismist saamata jäänud tulu ja majandusliku infrastruktuuri purustamise tõttu;
40. rõhutab, et ELi ja Vaikse ookeani saareriikide vaheline tugevdatud partnerlus peab kajastuma suuremas toetuses nende riikide parlamentidele, et suurendada nende võimalusi ja rolli piirkonna poliitilise stabiilsuse tagamisel;
41. juhib tähelepanu Vaikse ookeani saareriikide kaitsetusele loodusõnnetuste vastu ja loodusõnnetuste hävitavale mõjule nende majandusele; toetab seetõttu komisjoni ettepanekut luua piirkondlik katastroofivalmiduse programm;
42. toetab komisjoni seisukohta, et Vaikse ookeani saareriigid on väga huvitatud kliimamuutuste vastu võitlemisest, arvestades merepinna tõusu võimalikku mõju piirkonnale; võtab teadmiseks Vaikse ookeani saarte raamistiku kliimamuutuste vastu võitlemiseks (2006–2015) kui piirkondliku mehhanismi, millega toetatakse reageeringuid kliimamuutustele, ning nõuab ELi ja Vaikse ookeani piirkonna vahel tihedamat dialoogi, et võidelda kliimamuutuste vastu ja tegeleda sellega seotud probleemidega;
43. juhib tähelepanu olukorrale Ida-Timoris, mida tabas 2006. aasta mais ja juunis vägivaldne, ning avaldab lootust, et komisjon aitab tihedas koostöös rahvusvahelise üldsusega Ida-Timori juhtidel tegeleda kriisi aluseks olevate probleemidega – muu hulgas on vaja tagada poliitiline stabiilsus ja sotsiaalne areng, vähendada vaesust ja lepitada erinevad ühiskonnarühmad;
44. tervitab nõukogu 17. juuli 2006. aasta järeldusi ELi Vaikse ookeani strateegia kohta ning nende keskendumist vaesuse kaotamisele, aastatuhande arengueesmärkide saavutamisele, tööjõu arendamisele ja tervishoiuküsimustele; taunib siiski, et nõukogu võttis järeldused vastu ilma Euroopa Parlamendi seisukohta ära ootamata;
45. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, ELi liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning Vaikse ookeani saareriikide valitsustele ja parlamentidele.

P6_TA(2007)0023

Euroopa osatõingu põhikirja

Euroopa Parlamendi resolutsioon soovitud komisjonile Euroopa osatõingu põhikirja kohta (2006/2013(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse EÜ asutamislepingu artikli 192 teist lõiku;
- võttes arvesse kodukorra artikleid 39 ja 45;
- võttes arvesse komisjoni 21. mai 2003. aasta teatist nõukogule ja Euroopa Parlamendile pealkirjaga „Äriühinguõiguse ajakohastamine ja hea ettevõtte üldjuhtimise tava täiustamine Euroopa Liidus – arengukava” (KOM(2003)0284);